

Γιάννης Μηλιός, συντονιστής της πρωτοβουλίας των Ελλήνων οικονομολόγων κατά του Μάαστριχτ

Να καταρριφθεί ο μύθος του "μονόδρομου"

ΕΡΩΤΗΣΗ: Ποιο κοινό στοιχείο συνδέει τους Ευρωπαίους οικονομολόγους που υπογράφουν την ανοικτή επιστολή;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Η κριτική στάση τους προς την ακολουθούμενη οικονομική πολιτική, προς το μονεταρισμό που κωδικοποιήθηκε στη Συνθήκη Μάαστριχτ.

Ε: Ποιος είναι ο στόχος αποστολής της επιστολής αυτής;

Α: Να καταρρίψει το μύθο ότι το Μάαστριχτ συνιστά "μονόδρομο", δηλαδή αποτελεί μια αναγκαιότητα, που πηγάζει από τις αντικειμενικές συνθήκες και θεμελιώνεται επιστημονικά.

Ε: Πως ξεκίνησε η συγκεκριμένη πρωτοβουλία;

Α: Είχαν ωριμάσει σκέψεις για αντίστοιχες πρωτοβουλίες σε όλες τις χώρες. Οι Ολλανδοί συνάδελφοι ανέλαβαν να συντονίσουν όλες τις πρωτοβουλίες σε μια ενιαία ευρωπαϊκή κίνηση.

Ε: Δεδομένου πως οι 36 Έλληνες υπογράφωντες δε συνδέεστε με κάποιο οργανωτικό σχήμα, πως ακριβώς εξυπηρετήθηκε το πρακτικό μέρος προσυπογραφής;

Α: Το internet, στο οποίο έχει πρόσβαση η πλειοψηφία των πανεπιστημιακών, βοήθησε σημαντικά από τεχνική άποψη για το συντονισμό της πρωτοβουλίας.

Ε: Συνδυάζεται η πρωτοβουλία αυτή με άλλες, αντίστοιχου περιεχομένου, πρωτοβουλίες ευρωπαϊκής αντίδρασης;

Α: Υπήρξε ήδη μια αντίστοιχη πρωτοβουλία από τη Γερμανία (με συντονιστή τον καθηγητή Hufschmid) η οποία υποστηρίχθηκε από συναδέλφους σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες.

Ε: Πρόκειται για μιαν ύστατη αντίδραση παλαιού τύπου στην Ευρώπη του Μάαστριχτ ή μήπως αποτελεί το προοίμιο άλλου τύπου αντιδράσεων; Τι χαρακτηριστικά θα έχει η ευρωδιαδήλωση του Άμστερνταμ;

Α: Πιστεύω ότι βρισκόμαστε στην αρχή ενός νέου κύκλου αγώνων ενάντια στη συντηρητική πολιτική των ευρωπαϊκών κυβερνήσεων. Απαραίτητο στοιχείο για την επιτυχία των αγώνων αυτών είναι η κατάρριψη των μύθων περί του Μάαστριχτ ως "μονόδρομου για την ένωση της Ευρώπης": να αποκαλυφθεί το ουσιαστικό περιεχόμενο των ασκούμενων πολιτικών, τα ταξικά συμφέροντα που προάγουν (πέρα από τη λογική των "αντιθέσεων μεταξύ εθνικών συμφερόντων" που καλλιεργούν οι κυβερνήσεις). Ως συμβολική "πρεμιέρα" του νέου κύκλου αγώνων αντιλαμβάνομαι τη διαδήλωση του Άμστερνταμ.

Ε: Ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα το κλίμα ευφορίας που προκάλεσε στην Ελλάδα η νίκη των Γάλλων σοσιαλιστών;

Α: Εν μέρει ανταποκρίνεται. Τον τόνο είχαν δώσει αρχικά οι Γάλλοι συντηρητικοί, καθώς ισχυρίζονταν ότι μόνο η εκλογική τους νίκη θα εξασφάλιζε την απαρέγκλιτη εμμονή της Γαλλίας στη στρατηγική του Μάαστριχτ. Οι σοσιαλιστές αφουγκράστηκαν, ίσως, τη διογκούμενη λαϊκή δυσφορία και υιοθέτησαν την προοπτική της "άλλης ευρωπαϊκής πολιτικής", έστω και χωρίς να κάνουν σαφές το περιεχόμενό της.

Ε: Αποτελεί η νίκη αυτή ταυτόχρονα και νίκη της "κοινωνικής" Ευρώπης και του κράτους πρόνοιας;

Α: Περισσότερο αποτελεί αποδοκιμασία της "Ευρώπης του Μάαστριχτ" και με την έννοια αυτή δημιουργεί ένα προηγούμενο για όλους τους ευρωπαϊκούς λαούς.

Ε: Τι πρακτική αξία έχει για το κινήγι των δεικτών του Μάαστριχτ από τις ευρωπαϊκές κυβερνήσεις;

Α: Το Μάαστριχτ αποτελεί στρατηγική των χρηματιστικών κεφαλαίων των μεγάλων ευρωπαϊκών χωρών, που επιδιώκουν μέσω της νομισματικής ενοποίησης να αναβαθμίσουν τη θέση τους έναντι

της Νέας Υόρκης και του Τόκιο. Με πρόσχημα το κυνήγι των δεικτών, οι κυβερνήσεις υιοθετούν μια πολιτική ψηλών επιτοκίων, νομισματικής και δημοσιονομικής στενότητας, βυθίζουν τις ευρωπαϊκές οικονομίες στην ύφεση. Καθώς η ζήτηση συρρικνώνεται, οι παραγωγικές επενδύσεις παραμένουν περιορισμένες, η ευρωπαϊκή οικονομία αναπτύσσεται με χαμηλούς ρυθμούς, ενώ τα τροφοδοτούμενα από τη λιτότητα κέρδη του παραγωγικού κεφαλαίου, μη βρίσκοντας άλλες σφαίρες τοποθέτησης, κατευθύνονται σε αυξανόμενο βαθμό στη χρηματιστική σφαίρα. Ο φαύλος κύκλος της λιτότητας και της ύφεσης, που προσδίδει στην ανεργία τη μορφή μιας κοινωνικής μάστιγας, αναπαράγει την κυρίαρχη θέση του χρηματιστικού κεφαλαίου.

E: Για ποιο λόγο θεωρείτε "χαμένη ευκαιρία" το σημερινό μοντέλο ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης;

A: Αναφερόμαστε σε "χαμένη ευκαιρία" για να τονίσουμε ότι πρόκειται για μια πολιτική που δεν προωθεί την ανάπτυξη. Φυσικά οι κυβερνώντες γνωρίζουν πολύ καλά ποια συμφέροντα προάγονται.

E: Ποιους κινδύνους εγκυμονεί για την Ευρώπη η σχεδιαζόμενη ONE;

A: Το να ταυτιστεί στα μάτια των εργαζομένων η ευρωπαϊκή συνεργασία και ενοποίηση με τη λιτότητα, την ανέχεια, την ανεργία, την περιθωριοποίηση.

E: Μια συνολική αναθεώρηση του σχεδίου της ONE θα έβαζε ή όχι σε κίνδυνο την υπόθεση της ευρωπαϊκής συνεργασίας;

A: Θα ενίσχυε την ευρωπαϊκή συνεργασία αν ήταν σύμφωνη με τα συμφέροντα των εργαζομένων.

E: Κατά πόσο η νέα ΓΚΑΤΤ, έτσι όπως προέκυψε τελικά, αποτελεί ήττα της Ευρώπης από την Αμερική και κατά πόσο αποβαίνει σε βάρος της;

A: Αποτελεί μύθο του Μάαστριχ ότι η νομισματική ενοποίηση της Ευρώπης κατέστη αναγκαία λόγω της παγκοσμιοποίησης της οικονομίας κατά την τελευταία δεκαετία. Η μορφή του οικονομικού ανταγωνισμού ανάμεσα στους τρεις πόλους του αναπτυγμένου καπιταλισμού (Ευρώπη, Β. Αμερική, Ν.Α. Ασία) δεν μεταβλήθηκε με την κατάρρευση του "υπαρκτού σοσιαλισμού" ή τη νέα ΓΚΑΤΤ.

E: Ποιους κινδύνους εγκυμονεί η Συνθήκη Σένγκεν για τους ευρωπαίους πολίτες;

A: Τους κινδύνους που απορρέουν από την ενίσχυση των κατασταλτικών μηχανισμών της εξουσίας.

E: Συμφωνείτε με την εκτίμηση πως ενισχύει τη δημιουργία μιας Ευρώπης δύο ταχυτήτων, με τον ευρωπαϊκό νότο σε ρόλο μεθοριακού αναχώματος; Ποιος ρόλος επιφυλάσσεται, σε μια τέτοια περίπτωση, στην Ελλάδα;

A: Όχι. Ενισχύει το "φρούριο Ευρώπη" (απέναντι στους "ξένους" από όπου και αν προέρχονται) και την "Ευρώπη των ηλεκτρονικών φακέλων".

E: Ποια είναι τα επόμενα βήματα του Δικτύου των Οικονομολόγων;

A: Θα υπάρχουν πρωτοβουλίες τόσο σε επιστημονικό επίπεδο (συνέδρια, εκδόσεις), όσο και ανάλογες με αυτήν (σύντομα κείμενα προς την κοινή γνώμη).

E: Εκτιμάτε πως οι συνθήκες είναι πλέον ώριμες για την εκδήλωση ευρύτερων ριζοσπαστικών κινήσεων κατά του Μάαστριχ;

A: Ο παράγοντας που εξασφαλίζει μέχρι σήμερα την ηγεμονία της πολιτικής του χρηματιστικού κεφαλαίου στο εσωτερικό της άρχουσας τάξης είναι ότι ανατρέπει ριζικά το συσχετισμό των δυνάμεων σε βάρος της εργασίας, άρα συσπειρώνει γύρω της όλες της μερίδες του κεφαλαίου. Επομένως, η πολιτική αυτή θα διαιωνίζεται, εκτός εάν ανατραπεί από το εργατικό και λαϊκό κίνημα. Δεν υπάρχει λοιπόν άλλος δρόμος για την Αριστερά παρά η ανάπτυξη των κινημάτων και των ριζοσπαστικών κινήσεων κατά της πολιτικής αυτής.